

ДИРЕКЦИЯ
“ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РИБАРСТВО”

Управляващ Орган на Оперативна програма за развитие на сектор
„Рибарство” (2007-2013)

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА 2011

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ
НА СЕКТОР „РИБАРСТВО”
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
ФИНАНСИРАНА ОТ
ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОНД ЗА РИБАРСТВО
ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007 – 2013 Г.

ОДОБРИЛ:

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
РЪКОВОДИТЕЛ НА
УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН
/Д-Р ДРАГОМИР ГОСПОДИНОВ/

ДАТА: 26 ЮНИ 2012

Европейски фонд за рибарство
‘Инвестиране в устойчивия риболов’

Дирекция „Европейски фонд за рибарство“
Изпълнителна агенция по рибарство и
аквакултури

**Годишен доклад за 2011 г. за изпълнението
на Оперативна програма за развитие на
сектор „Рибарство“ 2007-2013
на Република България**

Съдържание

1. Идентификация	4
2. Обобщение за изпълнението на Оперативната програма през 2011 г.	5
3. Преглед на изпълнението по приоритетни оси.....	9
3.1 Информация за физическия напредък по Приоритетните оси	9
3.2 Специфична информация за приоритетните оси и мерки	12
3.2.1 Напредък в прилагането на Приоритетна ос 1	12
3.2.2 Напредък в прилагането на Приоритетна ос 2	15
3.2.3 Напредък в прилагането на Приоритетна ос 3	20
3.2.4 Напредък в прилагането на Приоритетна ос 4	21
3.3 Финансова информация.....	24
3.4 Анализ на качеството	24
3.5 Ред и условия за мониторинг.....	25
3.6 Появили се значителни проблеми и предприети мерки за разрешаването им	29
3.7 Препоръки на Комисията след годишния преглед на Оперативната програма.....	31
3.8 Повторно платена или повторно използвана помощ.....	32
3.9 Значителна промяна по смисъла на чл. 56 от Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета.....	32
3.10 Промени в контекста и общите условия за изпълнението на Оперативната програма.....	32
4. Използване на техническата помощ.....	32
5. Информация и популяризиране.....	32
6. Информация за съответствието с правото на общността.....	35
7. Допълване с други инструменти	35

Списък на съкращенията

ДЕФР	Дирекция „Европейски фонд за рибарство“, ИАРА
ДФЗ-РА	Държавен фонд „Земеделие“ - Разплащателна Агенция
ЕС	Европейски съюз
ЕФР	Европейски фонд за рибарство
ИАРА	Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
КН	Комитет за наблюдение
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИРГ	Местна инициативна рибарска група
НГФ	„Национален гаранционен фонд“ ЕАД
НСП	Национален стратегически план за развитие на рибарството и аквакултурите
ОПР	Обща политика в областта на рибарството
ОПРСР	Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ на Република България (2007 – 2013)
ОСЕС	Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“
ППРУ	План за приспособяване на риболовното усилие
СО	Сертифициращ орган
УО	Управляващ орган

1. Идентификация

Държава-членка	Република България	
Оперативна програма	Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ на Република България 2007-2013	
Доклад за изпълнението	Номер на програмата	2007BG141FPO001
	Година на докладване	2011
	Дата на одобрение на Годишния доклад от Комитета за наблюдение	26/06/2011

2. Обобщение за изпълнението на Оперативната програма през 2011 г.

Общо състояние

Настоящият годишен доклад за изпълнение на Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ обхваща периода 01.01.2011-31.12.2011 г. (ОПРСР).

Към края на 2011 г. са отворени 16 от всичките 20 мерки на Оперативната програма, като през 2011 г. за първа година се приемат заявление за кандидатстване по 6 мерки. По Приоритетни оси 1-4 има подадени 55 проектни предложения.

През 2011 г. общият брой подписаните договори е 38, с обща стойност на публичните разходи 18 500 148 евро, от които 13 976 911,14 евро ЕФР. През 2011 г. са извършени плащания към 36 проекта на обща стойност 8 820 543 евро. По този начин, през 2011 г. е договорен 17,34% от бюджета на ОП и разплатен 8,27%.

В периода от началото на изпълнение на ОП до края на 2011 г. са подписани 75 договора, от които 43 с частни бенефициенти с обща стойност на публичните разходи 31 127 243 евро. Към края на 2011 г. общо изплатените средства са 12 679 439 евро, от които 12 103 269 евро окончателни и междинни плащания. Така в края на 2011 г. е договориран 29,11% от бюджета на ОПРСР и разплатен 11,89%.

Сертифицираните към Комисията плащания през 2011 г. са 7 190 296,83 евро. Поради ниския процент на договаряне и разплащане са отписани бюджетни кредити на ЕФР на стойност 4 132 961 евро.

Приоритетна ос 1

През 2011 г. има напредък в усвояване на средствата по *Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовния флот“*. През 2011 са договорирани 9,52% и разплатени 7,60% от нейния бюджет, а за целия период на прилагане на Програмата съответно 9,80% и 7,65%. Всички договорени проекти през годината са само по мярка 1.1. „Публична помощ за постоянно прекратяване на риболовни дейности“.

Значителен напредък има в постигането на целите, заложени в Националния план за приспособяване на риболовното усилие. С помощта на Програмата са изведени от риболовния флот 8 кораба, в резултата на което е намален капацитетът на риболовния флот с 5.4% на тонажа и 2.3% на мощността.

Приоритетна ос 2

През 2011 г. има съществен напредък на изпълнението и осезаеми резултати по *Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“*, дължащи се главно на Мярка 2.1. През 2011 г. се приемат проекти по всички мерки на оста, с изключение на две, които се прилагат само, ако санитарната обстановка в страната го изисква. През годината са сключени 16 договора (15 по мярка 2.1 и 1 по 2.7) със стойност на публичните разходи 14 066 570 евро, което представлява 29,30% от общия бюджет на оста. Значителна част от договорираните средства (45%) са свързани с увеличаването на размера на Гаранционния фонд. Извършените плащания през 2011 г. са на стойност 8 820 408 евро или 18,37% от бюджета ѝ.

През 2011 г. „Националният гаранционен фонд“ ЕАД (НГФ) разработи и започна да предлага за бенефициенти по инвестиционните мерки на ОПРСР Гаранционна програма, която е финансирана от мярка 2.7. Програмата ще предлага гаранции и контра-гаранции на бенефициенти на Програмата с инвестиционни проекти. Тя се реализира от четири търговски банки, избрани чрез проведен през м. май 2011 г. конкурс.

Общо до края на 2011 г. е договорен 38,65% от бюджета на Приоритетна ос 2 и е разплатен 26,01%. През отчетния период е приключило изпълнението на 5 договора, със стойност на публичното подпомагателство от близо 2 млн. евро. Тези проекти, ще допринесат до увеличаване на производството на аквакултурата с 600 тона и увеличаване на оборота на подпомогнатите стопанства с 1,3 млн. евро.

Приоритетна ос 3

През 2011 г. не е отбелаян напредък в усвояването на средствата по *Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“*. Към края на 2011 г. се приемат проекти по всичките шест мерки на тази Приоритетната ос, но е регистрирано само едно проектно предложение и няма склучени договори. Няма съществен напредък в подготовката на проекти за реконструкция на рибарски пристанища, поради забавяне на прехвърлянето на активите на пристанищата във Варна и Балчик в активите на държавното предприятие „Рибни ресурси“ ЕООД и регистрацията им от Изпълнителна агенция Морска администрация. Слабият интерес към другите отворени мерки от Приоритетна ос 3 се обяснява с ограниченияте финансови и човешки ресурси на потенциалните кандидати.

Приоритетна ос 4

По *Приоритетна ос 4 „Устойчиво развитие на рибарските области“* има задоволителен напредък. През 2011 г. са признати първите три Местни инициативни рибарски групи (МИРГ) и е подпомогнато разработването на стратегиите на други три МИРГ, които в края на 2011 г. са в процес на оценка. През годината са склучени договори за 10 795 204 евро и са разплатени 1 079 183 евро, съответно 67,46% и 6,74% от бюджета на Приоритетната ос. Избраните МИРГ са разработили процедури за избор и оценка на проекти, и са провели информационни кампании. УО, Националната рибарска мрежа и Европейска мрежа на рибарските райони ФАРНЕТ са подпомогнали укрепването на капацитета на МИРГ чрез осигуряване на информация и методически указания, обучение и обмяна на опит.

На Осмото заседание на КН е взето решение за увеличаване на бюджета на Приоритетна ос 4.

Приоритетна ос 5

През 2011 г. са склучени 10 договора по Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“, с обща стойност на публичните разходи 251 140 евро, от които 188 355 евро ЕФР. Изплатените средства възлизат на 268 696 евро, от които 201 522 евро от ЕФР.

Средствата по техническата помощ са използвани за провеждане на междуинна оценка на Оперативната програма и за допълнителни възнаграждения за персонала на УО, Междудинното звено на УО, Сертифициращия орган и Одитния орган.

Информация и публичност

През 2011 г. УО продължава да провежда информационна кампания за мерките на ОП, насочени към потенциални кандидати и заинтересовани групи от рибарския сектор. Общо проведените информационни и публични събития през 2011 г. са тринаесет, а участниците в тях са 640. За повишаване на информираността на потенциалните бенефициенти през 2011 г. са разработени и разпространени 2 000 информационни материали, в това число брошури за петте признати МИРГ. Заснет е и документален филм за рибарските групи в България. В края на 2011 г. бе открит и първият Информационен център за бенефициенти по ОПРСР в гр. София, в сградата на ИАРА.

Мониторинг и корективни мерки

През 2011 г. са проведени 2 заседания на Комитета за наблюдение на ОП, на които е направен преглед на напредъка на Програмата. Комитетът за наблюдение изразява загриженост за изоставането в усвояването на средствата по ОП и прави препоръки: за създаване на работна група към КН за преглед и промяна на нормативната база за прилагане на мерките по ОП, с цел облекчаване на процедурите за кандидатстване с приоритет към мерките с най-голям бюджет и потенциален интерес от страна на бенефициентите; осигуряване на пряка техническа помощ на потенциалните бенефициенти за подготовка на проектни предложения чрез създаване на звена за помощ/информационен център; подобряване на управлението и укрепване на капацитета на УО чрез възлагане на негови функции на външни изпълнители, при запазване на пълната отговорност на УО.

През годината е направена Междинната оценка на ОПРСР. Докладът на Междинната оценка, с направените изводи и препоръки, е представен на двете заседания на КН.

В отговор на идентифицираните проблеми и препоръките, УО е предприел следните мерки през 2011 г.:

- През м. август 2011 г. е създадена Работната група към КН. Подготвен е пакет от промени в съществуващите наредби и са разработени нови наредби по общо 12 мерки, които към 31.12.2011 г. са в процедура на съгласуване по надлежния ред от МЗХ. През 2011 г. са приети промени на наредбите по мерки 1.1, 2.2. и Наредба 15/2010 по Приоритетна ос 4 (по-подробно описание е дадено в Раздел 3.6). Важно е да се отбележи, че в промените е предвидено да се увеличи размерът на авансовото плащане по проектите до 40% и да се съкрати срокът за оценка на проектите до два месеца. В края на 2011 г. е започната подготовката за ревизиране на наредбите по Приоритетна ос 3. В ход е актуализацията на Правилника за работа на УО на ОПРСР, насочена към ускоряване процеса на оценка и одобрение на проектите.
- През декември 2011 г. е открит и започна да функционира създаденият информационен център в гр. София за осигуряване на пряка техническа помощ на потенциални бенефициенти за подготовка на проектни предложения и създаване на звена за помощ (help desk),
- Направено е изменение на Плана за приспособяване на риболовното усилие за отстраняване на идентифицирани пропуски (Заповед на Министъра на земеделието и горите от 19.10.2011 г.);

- Подобряването на управлението на Програмата и укрепването на капацитета на УО чрез възлагане на негови функции на външни изпълнители, при запазване на пълната отговорност на УО, е в процес на изпълнение. През 2012 г. се предвижда се възлагане на външни подизпълнители на дейности по оценката на проектни предложения и разработване на програмни документи, становища, анализи и оценки; изграждане на система за наблюдение на пазарните цени на продуктите от аквакултурата и оценяване на пазарните тенденции.

3. Преглед на изпълнението по приоритетни оси

3.1 Информация за физическия напредък по Приоритетните оси

Информация за напредъка по показателите за резултат по приоритетни оси е дадена в Таблици 1 - 4.

Таблица 1 Индикатори за изпълнение по Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовен флот”

Индикатори		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Намаляване на риболовното усилие	Изпълнение	-	-	-	:	12 352 504 GTdays		
	Цел	-	-	-	0%	-	-	0%
	База							
2. Намаляване капацитета на флота чрез постоянно прекратяване на риболовни дейности в GT и kW	Изпълнение	-	-	-	-	Кораби: 8 GT: 441.82 kW: 1514.18		
	Цел	-	-	-	Съгласно приемите консервационни мерки	-	-	Съгласно приемите консервационни мерки
	База	брuto тонаж: 8 147 GT; налична мощност: 64 924 kW (01/01/2007)						
3. Степен на модернизация на риболовния флот (брой риболовни кораби и % от всички)	Изпълнение	0	0	1(0%)	2 (0%)	0		
	Цел	-	-	-	- до 55 (50% от риболовния флот) - до 650 (30% от корабите до 12 м)	-	-	до 75 (70% от риболовния флот) до 1091 (50% от корабите до 12 м)
	База	брой кораби до 12 м - 2 440; над 12 м - 105 (1/01/2007)						
4. Мощност на сменените двигатели и намаляване на свързаната с тях мощност по отношение kW (% на намаление на мощността)	Изпълнение	0	0	0	0	0		
	Цел	-	-	-	10%	-	-	20%
	База	Налична мощност: 64 924 kW (01/01/2007)						
5. Брой обучени рибари	Изпълнение	0	0	0	0	0		
	Цел	-	-	-	до 1000	-	-	до 2000
	База	неприложимо						

Забележка: ‘-‘ неприложимо или няма планирани междуинни цели; ‘:‘ няма данни.

Таблица 2 Индикатори за изпълнение по Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“

Индикатори		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Тонове продукция от аквакултура	Изпълнение	-	-	-	9 830	7 750		
	Цел	-	-	-	+ 50 %	-	-	+ 80 %
	База	3 143 т (2005)						
2. Тонове продукция от преработка	Изпълнение	-	-	-	:	78 504		
	Цел	-	-	-	+ 50 %	-	-	+ 80 %
	База	7 185 т (2005)						
3. Тонове разтоварена риба (от риболов в река Дунав)	Изпълнение	-	-	-	85	136		
	Цел	-	-	-	+ 50 %	-	-	100 %
	База	400 т (2005)						
4. Дял на проектите, щадяща околната среда (% от приключилите договори)	Изпълнение	-	-	-	33%	63%		
	Цел	-	-	-	+ 10 %	-	-	+ 20 %
	База	неприложимо						
5 а. Увеличаване на оборота в производството на аквакултура	Изпълнение	-	-	-	2 700 908 евро	2 261 678 евро		
	Цел	-	-	-	+ 30 %	-	-	+ 30 %
	База	2 500 000 евро (2005)						
5 б. Увеличаване на оборота в рибопреработката	Изпълнение	-	-	-	8 420 180 евро	8 629 181 евро		
	Цел	-	-	-	+10 %	-	-	+20 %
	База	9 800 000 евро (2005)						
6 а. Добавена стойност на един зает в аквакултура	Изпълнение	-	-	-	:	2 544 евро		
	Цел	-	-	-	10 %	-	-	+ 20 %
	База	500 евро (2005)						
6 б. Добавена стойност на един зает в преработката	Изпълнение	-	-	-	:	9 472 евро		
	Цел	-	-	-	10 %	-	-	+ 20 %
	База							
7. Степен на модернизиране на риболовния флот във вътрешните водоеми (река Дунав)	Изпълнение	0	0	0	0	0		
	Цел	-	-	-	+ 30 %	-	-	+ 60 %
	База	неприложимо						

Забележка: ‘-‘ неприложимо или няма планирани междуинни цели; ‘:‘ няма данни.

Таблица 3 Индикатори за изпълнение по Приоритетна ос 3 „Устойчиво развитие на рибарските области“

Индикатори		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Брой модернизирани пристанища	Изпълнение	0	0	0	0	0		
	Цел	-	-	-	2	-	-	4
	База	неприложимо						
2. Брой конструирани покрити лодкостоянки	Изпълнение	-	-	0	0	0		
	Цел	-	-	-	2	-	-	до 6 - 8
	База	неприложимо						
3. Брой модернизирани места за разтоварване	Изпълнение	0	0	0	0	0		
	Цел	-	-	-	2	-	-	до 10
	База	неприложимо						
4. Брой създадени организации на производителите	Изпълнение	0	0	0	0	0		
	Цел	-	-	-	2	-	-	2
	База	неприложимо						
5. Повишаване средното ниво на потребление на риба (кг/годишно)	Изпълнение	-	-	-	5.3	5.4		
	Цел	-	-	-	5.5 - 6	-	-	7.5 – 8
	База	3.5						
6. Увеличаване добавената стойност на преработената и продадена риба	Изпълнение	-	-	-	:	:		
	Цел	-	-	-	10%	-	-	+20%
	База	13.8 млн. евро (2005)						
7. Брой преоборудвани риболовни кораби за обучение в областта на рибарството	Изпълнение	0	0	0	0	0		
	Цел	-	-	-	0	-	-	4
	База	неприложимо						

Забележка: ‘-‘ неприложимо или няма планирани междинни цели; ‘:‘ няма данни.

Таблица 4 Индикатори за изпълнение по Приоритетна ос 4 „Устойчиво развитие на рибарските области”

Индикатори		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Брой създадени рибарски групи	Изпълнение	0	0	0	0	3		
	Цел	-	-	-	2	-	-	6
	База	0						
2. Територия, покрита от рибарски групи (кв.км)	Изпълнение	-	-	0	0	4 053		
	Цел	-	-	-	800	-	-	1600
	База	0						
3. Население на територията, покрита с рибарски групи (2011)	Изпълнение	0	0	0	0	104 467		
	Цел	-	-	-	25 000	-	-	50 000
	База	0						
4. Работни места, създадени или поддържани в и извън сектор “Рибарство”	Изпълнение	0	0	0	0	0		
	Цел	-	-	-	300	-	-	700
	База	неприложимо						

Забележка: “-“ неприложимо или няма планирани междинни цели; “:“ няма данни.

3.2 Специфична информация за приоритетните оси и мерки

3.2.1 Напредък в прилагането на Приоритетна ос 1

Приоритетна ос 1 „Мерки за приспособяване на българския риболовния флот“ цели приспособяване на риболовното усилие на Българския риболовен флот към наличните ресурси и развитие на конкурентноспособността на флота чрез модернизация на риболовните кораби и развитие на човешките ресурси. Бюджетът на Приоритетната ос 1 е 10,668 млн.евро (8,001 млн. евро от ЕФР), което е 10% от бюджета на Оперативната програма. Приоритетна ос 1 включва пет мерки, нормативната база за прилагането на които е разработена през периода 2008-2010 г.

През 2011 г. са отворени за кандидатстване четири мерки по Приоритетна ос 1, две от които са отворени за кандидатстване през първата половина на годината¹.

През 2011 г. има подадени проекти само по една от мерките на Приоритетна ос 1, като са склучени 9 договора с обща стойност на публичните разходи 1 015 627 евро. През 2011 г. са договорирани 9,52% от бюджета на Приоритетната ос, а общо от началото на прилагане на Програмата 9,80% (Таблица 5).

¹През 2011 г. се приемат проекти по следните мерки: 1.1 Постоянно прекратяване на риболовни дейности; 1.3 Инвестиции на борда на риболовните кораби и селективност; 1.4 Дребно мащабен крайбрежен риболов; 1.5 Социално икономически дейности.

През 2011 по мерки на Приоритетна ос 1 са извършени плащания на стойност 811 221 евро, от които 687 121 евро от ЕФР. Така, през 2011 г. са разплатени 7,60% от бюджета на Приоритетна ос 1, а общо от началото на прилагането ѝ 7,65%.

Таблица 5 Напредък в изпълнението на Приоритетната ос 1

Бюджет		Общо: 10 667 961 евро		ЕФР: 8 000 970 евро							
Период	Подадени проекти	Сключени договори			Приключили договори	Извършени плащания					
		брой	брой	евро		брой	евро	% към бюджета	% от дог.	евро	% към ЕФР
към 31/12/2010	4	2	30 324,38	0,28%	1	4 906,87	0,05	16,18	3 680,15	0,05	
1/01-31/12 2011	18	9	1 015 626,68	9,52%	8	811 220,57	7,60	79,87	687 121,02	8,59	
към 31/12/2011	22	11	1 045 951,06	9,80	9	816 127,44	7,65	78,03	690 801,17	8,63	

През 2011 г. започва реалното прилагане на мярка 1.1. „*Публична помощ за постоянно прекратяване на риболовни дейности*”, която е отворена за кандидатстване в края на 2010 г. По мярката се предоставя помощ за скрапиране на риболовни кораби или за пренасочването им за дейности извън риболова.

През първата година на прилагане на мярката е отбелiazan значителен напредък в договорирането и разплащането на бюджета. През отчетната година са подадени 18 проектни предложения и са сключени 9 договора, с обща стойност на публичните разходи 1 015 627 евро. Към края на 2011 г. е приключило изпълнението на 7 договора и са разплатени 787 056 евро, или 77,5% от договорираните средства (Таблица 6).

Таблица 6 Напредък в изпълнението на мярка 1.1. „Публична помощ за постоянно прекратяване на риболовни дейности”

Период	Регистрирани проектни предложения	Сключени договори		Приключили договори	Размер на изплатената безвъзмездната финансова помощ в		
		брой	брой		брой	евро	% от договорените
към 31/12/2010	-	-	-	-	-	-	-
1/01-31/12 2011	18	9	1 015 626,68	7	7	787 055,96	77,49
към 31/12/2011	18	9	1 015 626,68	7	7	787 055,96	77,49

По мярка 1.3. „*Инвестиции на борда на риболовните кораби и селективност*” няма подадени нови проекти през 2011 г. Извършено е разплащане на един от договорените проекти от предходни години с обща стойност на публичните разходи 24 165 евро.

Една от причините за липсата на финансов напредък по мярката е спирането на приема на проекти през м. април 2011 г. То е направено по указание на Генерална дирекция

„Морско дело и рибарство“, изпратено до всички страни-членки, след направен одит на Европейската сметна палата, констатиращ липсата на надеждна методология за верификация, че проектите за инвестиции на борда на риболовните кораби, финансиирани от ЕФР, не увеличават риболовните възможности. През м. декември 2011 г. са получени насоки от Комисията за проверка на инвестиционните проекти и УО започва промяна процедурите и нормативната база.

По мерки 1.4 *Дребно мащабен крайбрежен риболов* и 1.5 *Социално икономически дейности*, които са отворени през 2011 г. няма подадени проекти и интерес от страна на бенефициентите, тъй като видът и размерът на подпомагане по тези мерки не създават достатъчно стимули за кандидатстване.

Изпълнение на Плана за приспособяване на риболовното усилие

През 2011 г. е извършена актуализация на Плана за приспособяване на риболовното усилие и Национална схема за изваждане от експлоатация на риболовни съдове, приети през 2010 г.

Актуализираният План за приспособяване на риболовното усилие е насочен към постигане на устойчивост на експлоатацията на калкан и трицона в българската акватория на Черно море. Планът предвижда намаляване на риболовните кораби, чрез постоянно и временно прекратяване на риболовната дейност и технически мерки. Планът цели възстановяване на запасите на калкан и трицона и подобряване на икономическата среда за продължаваща да функционира риболовен флот.

Планът за приспособяване на риболовното усилие предвижда редуциране на риболовния капацитет в различните сегменти на флота с различен процент, с оглед тяхното различно влияние върху биомасата (Таблица 7).

В края на 2011 г. българският риболовен флот се състои от 2 336 кораба с капацитет 7,373 GT и 61,307 kW. В сравнение с края на 2010 г., капацитетът на флота е намален с 558 GT и 2,137 kW. Основната част от това намаление се дължи на помошта по мярка 1.1 на ОПРСР.

През 2011 г., с помошта на Оперативната програма са изведени от риболовния флот 8 кораба, с общ капацитет 441,82 GT и 1 514,18 kW (Таблица 7).

В сегмента на риболовните кораби с дължина до 12 м, по мярката са изведени от експлоатация 2 риболовни кораба от планираните 26. Изведените от експлоатация кораби са с общ капацитет 15,45 GT и 121,36 kW. Това представлява съответно 36% от планираното намаление на тонажа и 23% от намалението на мощността в този сегмент на флота.

В сегмента над 12 м са скрапирани 6 риболовни кораба или 75% от планирания брой. В резултат на това, целта на Плана за сегмента над 12 м е изпълнена. При интерпретацията на данните следва да се има предвид, че те в значителна степен са повлияни от извеждането на един риболовен кораб с много голям капацитет. На него се пада 73% от намалението на тонажа и 58% от мощността.

Таблица 7 Намаляване на капацитета риболовния флот в резултат на изпълнението на Мярка 1.1 на ОПРСР

Дължина	Скрапирани кораби			Тонаж			Мощност		
	цел	изпълнение 2011		цел	изпълнение 2011		цел	изпълнение 2011	
	брой	брой	% от целта	GT	GT	% от целта	kW	kW	% от целта
до 12 м	26	2	7,7%	43,16	15,45	35,8%	527,80	121,36	23,0%
12 и повече, включително траулери	8	6	75,0%	317.60	426,37	134.2%	1 340,00	1 392,82	103,9%
Общо	34	8	23,5%	360.76	441,82	122.4%	1 867,80	1 514,18	81,1%

Забележка: През 2011 от Регистъра на риболовните кораби на Общността и Българския корабен регистър са заличени 8 кораба, скрапирането на които е подпомогнато по Оперативната програма. За един от корабите помощта е изплатена през 2012 г.

3.2.2 Напредък в прилагането на Приоритетна ос 2

Приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“ има три основни цели, насочени към модернизиране на сектор аквакултура и приспособяването му към пазарните перспективи и очаквания; поддържане на устойчив риболов и риболовен флот в р. Дунав и подобряване на преработката и маркетинга на продуктите в сектор рибарство. Общият размер на публичните средства за Приоритетна ос 2 е 48,006 млн.евро, от които 36,004 млн. евро съфинансиране от ЕФР. На Приоритетна ос 2 се пада 45% от общия бюджет на ОПРСР.

Първоначално, Приоритетна ос 2 включва шест мерки, но в края на 2010 г. е направено изменение на ОПРСР и към тази приоритетна ос е включена новата мярка 2.7 „Схема за финансов инженеринг“. Нормативната база за прилагането на мерките е разработена в периода 2008-2010 г.

В началото на 2011 г., по Приоритетна ос 2 са отворени две нови мерки за прием на заявления за кандидатстване. Това са мерки 2.2 „Аква-екологични мерки“ и 2.5 „Риболов във вътрешни водоеми“. Така, към края на 2011 г. по тази Приоритетна ос са отворени всички мерки, с изключение на две от тях (2.3 „Мерки опазване здравето на потребителя“ и 2.4 „Мерки, насочени към опазване здравето на животните“), които се прилагат само, ако санитарната обстановка в страната го изиска. През 2011 г. има подадени проекти по две от мерките по Приоритетна ос 2.

През 2011 г. са склучени 16 договора с обща стойност на публичните разходи 14 066 570 евро, което представлява 29,30% от общия бюджет на Приоритетна ос 2 (Таблица 8). Значителна част от договорираните средства (45%) са свързани с увеличаването на размера на Гаранционния фонд (мярка 2.7). Извършените плащания през 2011 г. са на стойност 8 820 408 евро, от които 53% към Гаранционния фонд.

Към края на 2011 г. е договорен 38,65% от бюджета на Приоритетна ос 2 и е разплатен 26,01% (Таблица 8).

Таблица 8 Напредък в изпълнението на Приоритетната ос 2

Бюджет	Общо: 48 005 825 евро				ЕФР	36 004 369 евро				
Период	Подадени проекти	Сключени договори			Приключили договори	Извършени плащания				
		брой	брой	евро		брой	евро	% към бюджета	% от дог.	евро
към 31/12/2010	59	17	5 942 246,06	12,38	4	3 666 371,42	7,64	61,70	2 749 778,57	7,64
1/01-31/12 2011	36	16	14 066 569,47	29,30	5	8 820 408.13	18,37	62,70	7 552 795,45	20,98
към 31/12/2011	95	30 ¹	18 554 807,22	38,65	9	12 486 779.55	26,01	67,30	10 302 574,02	28,61

Забележка: Три договора по мярка 2.1, подписани към 31.12.2010 г. с безвъзмездна финансова помощ от 1 454 008,31 евро, са аннулирани през 2011 г.

Напредък по Мярка 2.1. „Производствени инвестиции в аквакултурата”

По Мярка 2.1. „Производствени инвестиции в аквакултурата” се подпомагат инвестиционни проекти за изграждане на нови стопанства за отглеждане и развъждане на аквакултури и разширяване и/или модернизация на съществуващи стопанства, които допринасят за постигане на една или повече от специфичните цели на мярката.

Мярка 2.1. е единствената мярка от Приоритетна ос 2, по която през 2011 г. има съществен напредък на изпълнението и осезаеми резултати.

Интересът към тази мярка продължава да расте, като регистрираните заявления за кандидатстване през годината са 33.

През 2011 г. по Мярка 2.1. са сключени 15 договора с обща стойност на публичните разходи 6 311 371 евро (Таблица 9). В сравнение с предходните две години, броят на сключените през 2011 г. договори е почти двоен (по 8 сключени договора през 2008 и 2009 съответно). Броят на отхвърлените предложения, макар и с малко, превишиава броя на одобрените, което означава, че и през отчетния период продължава да има проблеми с качеството на представените проектни предложения.

Приключилите и разплатени през 2011 г. договори по Мярка 2.1. са 5, с обща стойност на публичните разходи 1 973 862 евро. А общо от началото на отваряне на мярката до края на 2011 г., договорите с окончателно плащане са 8, на обща стойност 2 572 482 евро или 24,17% от договорените.

През 2011 г. продължава да съществува проблемът с бавното изпълнение на вече договорените проекти, което определя и ниския процент на разплащане на договорените средства. Основната причина за това е, че фирмите-бенефициенти продължават да имат проблеми с осигуряването на външно финансиране.

Таблица 9 Напредък в изпълнението на мярка 2.1. „Производствени инвестиции в аквакултурата“

Период	Регистриран и проектни предложения	Сключени договори		Приключили договори	Размер на изплатената безвъзмездна финансова помощ	
		брой	брой	евро	Евро	% от договорените
към 31/12/2010	58	16	5 786 684,60	3	598 620,13	10,34
1/01-31/12 2011	33	15	6 311 370,91	5	1 973 861,69	31,27
към 31/12/2011	91	28	10 644 047,20	8	2 572 481,82	24,17

Забележка: Три договора по мярка 2.1, подписани към 31.12.2010 г. с безвъзмездна финансова помощ от 1 454 008,31 евро са анулирани през 2011 г.

От подкрепените 15 инвестиционни проекти през 2011 г. по Мярка 2.1., преобладават тези за създаване на нови стопанства (11 проекта) и на тях се падат 66,8% от договорените публични средства по мярката.

Средният размер на публичното финансиране на проект е 424 397 евро. Въпреки че сред подкрепените проекти преобладават тези за създаване на нови стопанства и само четири са за разширяване и модернизация на съществуващи стопанства, последните са с по-голям среден размер на инвестициите (528 676 евро) от тези за създаване на нови стопанства (386 444 евро).

Девет от договорените през 2011 г. проекти подкрепят инвестиции в стопанства, специализирани в развитието на сладководни аквакултури, които съставляват 60% от договорените публични средства по мярката. Реализацията на тези проекти ще доведе до увеличаване на производството на сладководни аквакултури с 1 219 т., в това число 834 т. пъстърва.

Шест от подкрепените инвестиционни проекти са за морски аквакултури, като два от проектите са за разширяване и модернизация на съществуващи стопанства. По тези проекти се очаква да увеличи производството с черна морска мида с 2 010 т.

Почти всички подкрепени инвестиционни проекти декларират в заявлениета си за кандидатстване, че ще прилагат методи за производство на аквакултури, чувствително намаляващи отрицателното въздействие или повишаващи положителните ефекти върху околната среда.

Други отворени за кандидатстване мерки

По останалите отворени мерки на Приоритетна ос 2 има регистрирани проекти само по мярка 2.6 „Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“, която е отворена за кандидатстване в края на 2009 г. През отчетния период бе приета и публикувана нова наредба за условията и реда за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ² по мярката. Помощта е насочена в две основни

² Нова Наредба №5/04.04.2011 г. и Заповед №РД-289/26.04.2011 г. за прием на проекти.

направления - за изграждане и модернизация на преработвателни предприятия, и за изграждане и модернизация на пазарни структури.

От началото на отваряне на мярката има само един подписан договор (на стойност около 160 хиляди евро) за разширяване и модернизация на съществуващо рибопреработвателно предприятие. Интересът към мярката се увеличава, и през 2011 г. има подадени 3 проекта, които са контрактувани през 2012 г.

Мярка 2.2. „Аква-екологични мерки“ е отворена за прием на проектни предложения в началото на отчетния период (24.02.2011 г.). По нея се подпомагат проекти, насочени към използването на методи за производство на аквакултури, благоприятстващи опазването и подобряването на околната среда, и съхранението на ресурсите, включително за стартиране на биологично производство на аквакултура и за получаване на сертификати за съвместимост с екологичните стандарти. През м. февруари 2011 г. бяха приети измененията на приетата през 2010 г. наредба за мярка 2.2 „Аква-екологични мерки“, касаещи главно разширяване на обхвата на допустимите за подпомагане водни обекти (отпадна изискването за малки водните обекти с площ до 20 ха) и за актуализиране на премиите с годишен темп от 10%³.

Интерес към мярката има, но по данни на междинната оценка, потенциалните бенефициенти я считат за специфична и трудна за кандидатстване, изискваща задължителна външна експертиза, особено за разработването на аква-екологичните планове. Така, към 31.12.2011 г. няма подадено нито едно проектно предложение.

Мярка 2.5 „Риболов във вътрешни водоеми“ е отворена за кандидатстване през февруари 2011 г., като Наредбата⁴ за условията и реда за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ по тази мярка е публикувана в началото на м. септември 2010 г. По мярката се подкрепя модернизирането на риболовния флот по р. Дунав и прилежащата инфраструктура. Подпомагат се инвестиционни проекти, насочени към изграждане, разширяване, оборудване и модернизация на рибарски съоръжения на брега на реката и проекти за модернизиране на риболовния флот.

Към 31.12.2011 г. няма подадено нито едно проектно предложение. Въпреки проведените информационни дни за представяне на мярката на потенциални бенефициенти в целевите региони, интересът към мярката е слаб (виж Раздел 5). Това се дължи основно на факта, че голямото мнозинство от рибарите по р. Дунав са физически лица, които нямат желание за регистриране на фирми и водене на счетоводство. Капацитетът им и финансовите им възможности да кандидатстват с проекти са ограничени.

По отношение на инвестиционните проекти за изграждане и модернизация на рибарски съоръжения на брега на р. Дунав, съществуват законодателни пречки. Подходящите за изграждане по брега на реката малки временни пристанища (понтони – плаващи пристанища) не са включени в Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанища в Р. България. С предстоящите промени в Закона се очаква повишаване на интереса към мярката. Очакваната промяна на собствеността на земята

³ М.2.2. Наредба за изменение на Наредба № 14/21.05.2010 г., в сила от 08.02.2011 г.; отворена за прием на проекти със Заповед №РД-134/24.02.2011 г.

⁴ Наредба №23/07.09.2010 г. и Заповед № РД-146/28.02.2011 г. за прием на проекти.

по р. Дунав от публично-държавна в публично-общинска собственост също ще повиши интереса на общините към участие в проекти по мярката.

Резултати от изпълнението на проекти по Приоритетна ос 2

Таблица 10 Индикатори за резултат по приключили проекти по мярка 2.1 „Производствени инвестиции в аквакултурата“

Период	Брой приключили проекти	Увеличаване на производството на аквакултури (т)	Увеличаване на оборота в производството на аквакултури (1000 евро)
към 31/12/2010	3	837	526.6
1/01-31/12 2011	5	586	1 277.1
към 31/12/2011	8	1 423	1 803.7

Забележка: Данните са прогнозни и отразяват очакваното състояние при достигане на проектния капацитет.

Изпълнените през отчетния период проекти по мярка 2.1. са довели до увеличаване на годишното производство на продукти от аквакултура с 586 т (Таблица 10).

От началото на прилагане на мярката, увеличението от приключилите проекти по мярката е с 1 423 т. При морската аквакултура (черна мида) нарастването е с 1 236 т, което съставлява 87% от годишното нарастване на производство на продукти от аквакултура от изпълнени от началото на Програмата проекти. Развитието на сладководните аквакултури е с по-бавни темпове, в сравнение с морските. От тях, най-голям е прирастът в годишно производство на пъстърва – 147 т. (10%).

През 2011 г., подобряване на доходността на фирмите, работещи в сектор „аквакултура“ чрез интензификация на съществуващата производствена база посредством внедряване на модерни технологии, методи и средства за производство и чрез изграждане на нови интензивни стопанства е в размер на 1.3 млн. евро. (приключили проекти през 2011 г.).

От началото на прилагане на мярката, увеличението на оборота на фирмите от приключилите проекти е с 1.8 млн. евро.

По-голямата част от приключилите през 2011 г. проекти (63%) по мярка 2.1. са използвали изключително щадящи околната среда технологии за производство на аквакултура.

През 2011 г е приключил и 1 проект по мярка 2.6. Подкрепената инвестиция е за разширяване и модернизация на съществуващо рибопреработвателно предприятие включваща изграждането и оборудване на складова база и закупуване на специализирана транспортна техника. Продукцията на подкрепеното предприятие е почти изцяло за вътрешния пазар (98%), като очакваното нарастване на оборота е за близо половин млн. евро.

Напредък в разработване и прилагане на Гаранционната програма (Мярка 2.7 „Схема за финансов инженеринг“)

През 2011 г. „Националният гаранционен фонд“ ЕАД (НГФ), разработи и започна да предлага за бенефициенти по инвестиционните мерки на ОПРСР Гаранционна програма, която е финансирана от мярка 2.7. Договорените и разплатени по мярката средства са в размер на 7 755 318 евро, от които 4 687 519 евро през 2011 г.

Разработената Гаранционна програма включва гаранции за инвестиционни кредити и кредити за оборотен капитал за МСП, които са бенефициенти по ОПРСР и контрагаранции по банкови гаранции за авансови плащания. НГФ гарантира до 50% от размера на кредитите или банковите гаранции, а срокът на гаранциите е до 10 г. Максималната сума по гаранции за един кредитополучател е до 500 хил. лв. за микро- и малки предприятия, и до 1 млн. лв. за средни предприятия. Гаранциите са безплатни за бенефициентите на Програмата.

Гаранционната програма се реализира от четири търговски банки, избрани чрез проведен през м. май 2011 г. конкурс. Избраните търговски банки са поели ангажимент да осигурят облекчени условия за финансиране: удължен срок за издължаване на кредитите, по-ниски размери на договорните лихви – до 7,5%, облекчени процедури при разглеждане наисканията за кредит или банкова гаранция, и по-ниски от стандартните изисквания за обезпечение по кредитите.

Гаранционната програма започва да се предлага от избраните банки през м. май 2011 г. Към края на отчетния период няма подпомогнати бенефициенти по Гаранционната програма.

3.2.3 Напредък в прилагането на Приоритетна ос 3

Приоритетна ос 3 „Мерки от общ интерес“ цели устойчивата експлоатация на рибните ресурси, опазване на околната среда и повишаване на конкурентоспособността на рибарството и аквакултурите чрез мерки в общ интерес. Бюджетът на Приоритетна ос 3 е 26,669 млн.евро, от които 20,001 млн. евро, финансирали от ЕФР, което представлява 25% от общия бюджет на Оперативната програма.

Към края на 2011 г. се приемат проекти по всички мерки от Приоритетна ос 3⁵, като две от мерките са отворени през м. май 2011 г.

За отчетният период е регистрирано само едно проектно предложение по мярка 3.5 „Пилотни проекти“.

Причините за ниската активност по тази Приоритетна ос може условно да бъдат обособени в две групи, в зависимост от мерките.

Първата група третира трудностите, свързани с усвояването на ресурса по Мярка 3.3. „Инвестиции за реконструкция и модернизация на рибарски пристанища, места за разтоварване и закрити лодкостоянки“.

Тъй като става дума за инфраструктурни инвестиции, основните проблеми при потенциалните бенефициенти са в подготовката на техническите проекти, в контекста

⁵ Мярка 3.1 Колективни дейности (юни 2010 г.); Мярка 3.3 Инвестиции за реконструкция и модернизация на рибарски пристанища, места за разтоварване и закрити лодкостоянки (декември 2010 г.); Мярка 3.4 Разкриване на нови пазари и промоционални кампании (юни 2010 г.) и Мярка 3.5 Пилотни проекти (юли 2010 г.).

на противоречива и непълна нормативна рамка. През изтеклия период все още не бе уреден законодателно въпросът с предоставянето на право на строеж в полза на общините върху морското дъно, с оглед на изграждане или разширяване на рибарско пристанище⁶. Това е една много важна предпоставка, за да могат общините да извършват дейности по изграждане или разширяване на рибарски пристанища, кейови места за разтоварване и лодкостоянки.

Друг значителен проблем за общините е въпросът с невъзстановимото ДДС, което за общините би ангажирало значителен ресурс при този вид проекти. ИАРА е направила постъпки пред МФ за решаването на този въпрос и очаква в скоро време благоприятно решение. Независимо, че има изявен интерес от няколко общини с рибарски пристанища, в условията на икономическа криза общините изпитват недостиг на финансиране, изпълняват проекти по други оперативни програми и се въздържат от инвестиции, подкрепяни по мярката.

Държавно предприятие „Рибни ресурси“ ЕООД, трябва да управлява три рибарски пристанища: Балчик, Варна и Созопол. Бавният процес на прехвърляне на собствеността им от държавата върху дружество (което е предпоставка за изработване на технически проекти и получаване на разрешение за строеж) е причина до м. юни 2011 г. само пристанище Созопол да е в активите на дружеството. Другите две пристанища не бяха регистрирани от Изпълнителна агенция Морска администрация през 2011 г.⁷ Друг проблем пред „Рибни ресурси“ ЕООД бе неясният статут на евентуалната му приватизация, което затрудняващо планирането на проектите. По инициатива на Министъра на земеделието и храните, дружеството е включено в забранителния списък за приватизация през м. декември 2011 г.

Независимо от липсата на напредък при кандидатстването с проектни предложения по мярка 3.3., считаме, че през 2011 г. бяха създадени предпоставки за реализиране на заявения интерес от страна на някои общини и „Рибни ресурси“ ЕООД за разработване на проекти по мярка 3.3.

Що се отнася до останалите мерки от Приоритетна ос 3, които предвиждат широк спектър от дейности и бенефициенти, през 2011 г, както и през предходната година, не бе материализиран интерес за подаване на проекти, независимо от мерките за информиране и публичност, осъществени от УО. Основният проблем пред потенциалните бенефициенти (предимно браншовите организации и общините), е недостигът на ресурси (финансов и кадров). Като специфични фактори, затрудняващи достъпа до мерките, може да се посочат още липсата на признати организации на производителите (мярка 3.1.), екологичните изисквания и необходимостта да се осигури научен мониторинг (мярка 3.2).

3.2.4 Напредък в прилагането на Приоритетна ос 4

Основната цел на Приоритетна ос 4 е устойчивото развитие на рибарските области и подобряване качеството на живот в съществуващите рибарски общности. Бюджетът на

⁶ Това стана възможно с последната промяна на Закон за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България от м. април, 2012 г.

⁷ Вписането в регистъра на ИА Морска администрация на рибарски пристанище Варна и Балчик се осъществи през м. януари 2012.

Приоритетната ос 4 е 16 млн.евро, което съставлява 15% от целия бюджет на Програмата. От тях, 12 млн. евро са от ЕФР.

През март 2011 г. са признати и одобрени стратегиите на три Местни инициативни рибарски групи (МИРГ), от кандидатствалите през 2010 г. пет МИРГ⁸. С одобрените МИРГ са подписани договори за изпълнение на стратегии, с общо публично финансиране в размер на 10 795 204 евро (Таблица 11). Извършени са плащания за 1 079 183 евро.

Таблица 11 Напредък в изпълнението на Приоритетната ос 4

Бюджет		Общо: 16 001 941,60 евро				ЕФР: 12 001 456,20 евро				
Период	Подадени проекти	Сключени договори				Извършени плащания				
		брой	брой	евро	% към бюджета	евро	% към бюджета	% от дог.	евро	% към ЕФР
към 31/12/2010	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1/01-31/12 2011	3	3	10 795 203,60	67,46	1 079 183,06	6,74	10,00	809 387,29	6,74	
към 31/12/2011	8	3	10 795 203,60	67,46	1 079 183,06	6,74	10,00	809 387,29	6,74	

Одобрените през 2011 г. рибарски групи са както следва:

- МИРГ Шабла–Каварна–Балчик;
- МИРГ Главиница–Тутракан–Сливо поле;
- МИРГ Високи Западни Родопи: Батак–Девин–Доспат.

През м. април 2011 г. е поканена да подаде декларация за изразяване на интерес още една МИРГ (Бяла – Аврен – Долни Чифлик), а през м. юни започва разработването на нейната стратегия за развитие, което е подпомогнато от УО.

През м.декември 2011 г. е открито ново набиране на кандидатури за стратегии, по които са подадени три предложения на следните МИРГ:

- МИРГ Бяла – Аврен – Долни Чифлик;
- МИРГ Несебър – Поморие;
- МИРГ Приморско – Созопол – Царево.

Създадените и признати МИРГ са сравнително големи и обединяват териториите на две до три общини. Общата територията на трите признати през 2011 г. МИРГ е около 4 053 кв.км, а населението е 104,5 хиляди души, при планирани в Оперативната програма, съответно 1 600 кв.км и 50 хил. души. Територията на трите МИРГ, които в

⁸ Поради административно несъответствие е отхвърлено подпомагането на стратегиите на две МИРГ, които след отстраняване на пропуските са кандидатствали отново и са одобрени през 2012 г.

края на 2011 г. кандидатстват за признаване е общо 3 225 кв.км, а населението е 107 хиляди души.

През 2011 г. трите одобрени МИРГ са извършили дейности по разработване на детайлни процедури за набиране и оценка на проекти. МИРГ са разработили ръководства и формуляри за кандидатстване по мерките на Стратегиите и са извършили подбор на оценители на проектите. Към края на 2011 г., трите МИРГ са приключили подготовката за провеждане на процедури за набиране на проекти и в началото на 2012 г. са публикувани първите обяви за набиране на проекти и в трите МИРГ.

През 2011 г. и трите подкрепени МИРГ са провели информационни кампании. Стратегиите и възможностите за подпомагане са представени на Интернет страниците на МИРГ.

Националната рибарска мрежа подпомага укрепването на капацитета на признатите и потенциалните МИРГ. УО е разработил и предоставил на МИРГ методология и процедури за прием и оценка на проекти, и е провел практическо обучение на екипите на МИРГ. През годината са провеждани редовни срещи на експертите от УО с екипите на МИРГ и са проведени 2 общи срещи на УО и всички признати МИРГ, на които са обсъждани възникналите проблеми.

Помощ за изграждане на капацитета на МИРГ оказва и "Европейска мрежа на рибарските райони" ФАРНЕТ. На 21 - 23 март 2011 г. в София е проведен Европейски семинар на Местните инициативни рибарски групи от всички страни-членки на ЕС, организиран от ФАРНЕТ и Генерална дирекция "Морско дело и рибарство", с подкрепата на УО. Семинарът имаше за цел да развие знанията и да обмени добри практики за избора на проекти по стратегиите на МИРГ, както и за изграждането на партньорства и работата с частния сектор.

Рискове за ефективното прилагане на стратегиите на МИРГ са краткият срок за тяхното прилагане и липсата на опит на МИРГ в прилагане на процедурите за избор, мониторинг и контрол на проекти. УО планира да адресира този риск чрез дейности за укрепването на капацитета на МИРГ.

3.3 Финансова информация

Таблица 12 Финансова информация за 2011 г. за региони по цел Сближаване (в евро)

Приоритетна ос	Платени от бенефициентите разходи, включени в Заявлениета за плащане, подадени на Управляващия орган	Съответстващо публично финансиране	Съответстващ принос от ЕФР	Разходи, платени от органа, който отговаря за извършването на плащания на бенефициентите	Ангажирано от УО участие на ЕФР съгласно	Общо плащане, заявено пред Комисията по чл. 76, параграф 2 от Регламент (EO) № 1198/2006 на Съвета	Общо плащания, получени от Комисията
Приоритетна ос 1	823 659,69	822 981,42	699 534,21	811 220,57	687 131,56	687 131,56	405 434,07
Приоритетна ос 2	3 352 756,70	2 102 856,32	1 577 142,24	1 973 861,69	5 492 240,81	5 492 240,81	3 734 808,62
Приоритетна ос 3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Приоритетна ос 4	1 079 183,06	1 079 183,06	809 387,29	1 079 183,06	809 399,71	809 399,71	0,00
Приоритетна ос 5	360 793,29	360 793,29	270 594,97	268 695,55	201 524,75	201 524,75	284 271,39
Всичко общо:	5 616 392,74	4 365 814,10	3 356 658,71	4 132 960,86	7 190 296,83	7 190 296,83	4 424 514,08

3.4 Анализ на качеството

През 2011 г. има отбелоязан напредък в ефективността на договаряне и разплащане на средствата. През 2011 г., в сравнение с 2010 г., има нарастване на броя на сключените договори с 81%, на договорените средства с 43%, а на разплатените с 140%.

Този напредък в договарянето и разплащането не бе достатъчен за наваксване на натрупаното изоставане в предходните години. Към края на 2011 г. е договорен само 29,11% от бюджета на Оперативната програма, а е разплатен 11,89%. Поради ниския напредък в договарянето и разплащането през 2012 г. са отписани бюджетни кредити на ЕФР стойност 4 132 961 евро.

През 2011 г. се запазва тенденцията за кандидатстване по малко на брой мерки на Оперативната програма, макар че към края на годината всички основни мерки на

Програмата са отворени за кандидатстване. Това води до небалансираност на интервенциите по Оперативната програма.

По Приоритетна ос 1 значителен напредък има в постигането на целите, заложени в Националния план за приспособяване на риболовното усилие. С подпомагане по Оперативната програма е намален капацитетът на риболовния флот с 5.4% и мощността с 2.3%, което в дългосрочен период се очаква да допринесе за стабилизиране на рибните запаси в Черно море.

Засега има незадоволителен напредък в изпълнението на целите за модернизация на флота и развитието на човешките ресурси. Очаква се, че след повторното отваряне на Мярка 1.3 през 2012 и целенасочената информационна кампания към потенциалните бенефициенти да стимулира интереса за подпомагане по мярката. Очаква се целите на тези мерки да бъдат адресирани и с проекти по местните стратегии за развитие по Приоритетна ос 4.

През 2011 г. по Приоритетна ос 2 също има напредък главно по една от специфичните цели, тази за развитието на производството на аквакултури. Приключилите към края на 2011 г. проекти на Програмата водят до увеличаване на производството на аквакултури с 1423 т., което е 45% от производството на базовата 2005 г. Засега няма интерес към новите, отворени за кандидатстване през 2011 г. мерки на Програмата.

През годината няма напредък в постигането на целите на Приоритетна ос 3. Няма подадени проекти и договорен бюджет. УО отчита като особено обезпокоително значителното изоставане в мярката за модернизация на рибарските пристанища, където бенефициентите все още не са представили на УО проекти за разглеждане, поради пропуски в нормативната уредба, дълъг процес на разработване и съгласуване на инвестиционните проекти.

Напредък е регистриран и по Приоритетна ос 4. Започна изпълнението на първите три стратегии на МИРГ. Целта за териториалния обхват и населението на териториите, на които се изпълняват стратегии на МИРГ е достигната. МИРГ са разработили процедурите и документите за приемане и разглеждане на проекти, провели са информационни кампании и са готови за публикуване обяви за набиране на проекти. Другите планирани три групи са разработили своите стратегии, които към края на 2011 г. са в процес на оценяване.

3.5 Ред и условия за мониторинг

Комитет за наблюдение

През 2011 г. са проведени 2 заседания на Комитета за наблюдение на Оперативната програма.

На Седмото заседание на Комитета за наблюдение, проведено на 1 юни 2011 г., е разгледано текущото състояние на изпълнението на Оперативната програма по Приоритетни оси. Направен е подробен преглед на изпълнението на препоръките от Шестото редовно заседание на КН. На Седмото заседание е разгледан и одобрен Годишния доклад за изпълнението на Програмата през 2010 г. На това заседание са представени предварителните резултати от Междудънната оценка на Оперативната

програма, а също и дейностите за създаване на капацитет за изпълнение на стратегиите за местно развитие по Приоритетна ос 4.

На заседанието на Комитета за наблюдение се представят и изводите и препоръките на организираната от Генерална дирекция „Морско дело и рибарство“ конференция на заинтересованите страни, проведена в София на 31 май 2011 г.

Представителите на Комисията, Министерски съвет и браншовите организации изразяват загриженост за ниския процент на договаряне и разплащане на средствата по Оперативната програма, свързани с малкия брой на регистрираните проекти и забавянето в изпълнението на одобрените проекти. Представителите на Комитета акцентират също и на небалансираното изпълнение на Оперативната програма. Представителите на Комисията предупреждават за риск от отписване на бюджетни кредити по Оперативната програма през 2011 и следващите години и препоръчват УО да приеме мерки за намаляване на този риск, насочени към опростяване на процедурите за прилагане на мерките, които имат най-голям потенциал да генерираят проекти и осигуряване на подкрепа за разработване на проекти. Представителите на Министерски съвет и социалните партньори също правят препоръки за подобряване на процедурите и подобряване на качеството на оценка на проектите.

Осмото редовно заседание на Комитета за наблюдение е проведено на 2 декември 2011 г. На него е направен преглед на изпълнението на Програмата и проследяване на изпълнението на решенията от Конференцията от 31 май 2011 г. Присъстващите са запознати с примери на успешни проекти от Програмата. На заседанието са представени Препоръките от Междинната оценка на Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“. Направен е преглед на дейността на Националната рибарска мрежа. Представен е Механизмът за приложение на чл.28, т.5 от Регламент 11988/2006 г.

Комитетът за наблюдение отново изразява загриженост за изоставането в постигането на целите на Оперативната програма и препоръчва укрепване на капацитета на УО и оптимизиране на процедурите. На заседанието се обсъждат и правят препоръки по следните въпроси: подобряване работата на КН (по-ранно раздаване на материалите, за правото на глас на браншовите организации и съвместно обсъждане промени в наредбите); активно търсене на бенефициенти от УО, невъзстановяването на ДДС по ос 4; изработване на референтни цени за проектите по ос 2 от УО и използване на ос 5 за аутсорсинг; да се установи позицията на Рибни ресурси ЕООД относно участието в мярка 3.3.; риска от загуба на средства; реалокиране на средства към Приоритетна ос 4 и т.н. Представителят на ЦКЗ прави предложение КН да препоръча на УО да структурира работата си напр. чрез план за действие, където да посочи мерките, които трябва да се вземат незабавно със съответните срокове и отговорности.

Обсъдено е и получава принципно одобрение от Комитета за наблюдение увеличаването на бюджета на Приоритетна ос 4 за осигуряване на достатъчно бюджет за финансиране на шестте планирани местни стратегии за развитие.

На 7 април 2011 г. от Комисията са одобрени промените на Оперативната програма, разгледани и одобрени от Комитета за наблюдение през м. декември, 2010 г., включващи увеличение на броя на МИРГ от 4 на 6, въвеждането на нова мярка 2.7 за финансов инженеринг и промяната в системата на контрол, като одитните функции са прехвърлени към Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“.

Описание на изпълнението на препоръките на Комитета за наблюдение е дадено в Раздел 3.6.

Междинна оценка

Междинната оценка е проведена в периода 15 март - 15 юни 2011 г. от екип оценители на Фондация за развитие на предприемачеството. За подпомагане и оценка на качеството на Междинната оценка УО формира Управителен комитет на междинната оценка на ОПРСР, включващ представители на УО, Министерски съвет и основните неправителствени организации в сектор “Рибарство”. Проектът на окончателен доклад и изводите на междинната оценка са разгледани на две заседания на Управителен комитет и представени на две заседания на Комитета за наблюдение. Окончателният доклад е одобрен на 15 юни 2011 г.

Основните изводи на междинната оценка са, че промените в средата не са се отразили на дългосрочните потребности и приоритети за развитието на сектор Рибарство. Основните потребности, изведени от SWOT анализа и адресирани с целите на ОПРСР остават валидни. В междинната оценка се прави извод, че УО е изградил механизмите за управление и контрол на ОПРСР, и е разработил процедурите за прилагане на мерките. Извършен е значителен напредък в изграждането на административния капацитет за прилагане на Програмата, въпреки че дейностите по изграждане на капацитета на УО са били затруднени от многобройните смени на висшия и среден управленски персонал на ИАРА и външният натиск за бързо отваряне на всички мерки на Оперативната програма.

При разработване на стратегическите и програмни документи, УО се е консултирал с всички ключови заинтересовани страни от рибарския сектор. На етапа на прилагане на Програмата, УО провежда редовни срещи с представители на заинтересованите страни, но няма приети минимални стандарти за процеса за консултации и за осигуряване на обратна връзка за резултатите от консултациите. Комитетът за наблюдение не е изпълнявал ефективно своите функции за наблюдение на напредъка в прилагането на ОПРСР. Съставът на Комитетът за наблюдение не е балансиран. Създадените работни групи не са имали никакви дейности, не е настърчавана дискусията и не са взимани ясни решения по повдигнатите проблеми. УО няма добре разработена процедура за преглед и изпълнение на решения на Комитета, и достатъчно средства, за да финансира изпълнението на решения, които изискват привличане на външна експертиза.

Ефективният мониторинг на Програмата е затруднен поради факта, че целевите стойности на индикаторите за резултати не са реалистични. УО не разполага с достатъчно индикатори за измерване на качеството на управлението, което затруднява ранното разкриване на възникващи проблеми.

Междинната оценка прави извод, че има незадоволителен напредък в договарянето и усвояването на средствата, което създава съществен риск за отписване на бюджетни кредити на ЕФР. Основен проблем по инвестиционните мерки е малкият брой кандидати. Обща причина е спадът на икономическата активност, който започва с началото на изпълнение на Програмата, а също и влошеният достъп и висока цена на външното финансиране. Несигурността на средата в сектора създава и нарасналата конкуренция на пазарите и нелоялната конкуренция от производители, работещи в сивия сектор.

Основни препоръки на Доклада за междинна оценка са както следва:

- Да се подобри работата на Комитета за наблюдение, като се осигури достатъчно представителност и включване на различните заинтересовани групи и се създадат механизми за обсъждане в дълбочина на възникващите проблеми, и за навременно взимане и изпълнение на решения.
- Да се осигури непрекъснато изграждане на капацитет на УО, като се осигури достъп до обмяна на опит с други страни-членки на ЕС.
- Да се направи преглед на приетите механизми за прилагане на мерките и критериите за избор на проекти, за да се опростят изискванията към инвестиционните проекти с по-малък размер, да се гарантира ясно определяне на минималните изисквания за качеството на проектите и да се включват външни експерти в комисиите за оценка, където това е подходящо.
- Да се актуализират индикаторите за резултат на Оперативната програма, като се осигури непрекъснато наблюдение на напредъка в чувствителните сектори и да се разработят индикатори за качеството на управлението на ОПРСР.
- Да се подобри планирането на дейностите по изпълнение на Програмата и да се наблюдава по-тясно напредъкът в подготовката на големите инфраструктурни проекти, договарянето и изпълнението на проектите.

Описание на изпълнението на препоръките на междинната оценка е дадено в Раздел 3.6.

Мониторинг от структурите за координация на Европейските фондове в България

През 2011 г. са проведени 2 изслушвания във връзка с напредъка на ОПРСР пред Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове на Народното събрание на Република България (23 март и 14 декември 2011 г.), на които е представен напредъкът и проблемите в изпълнението на ОПРСР. През октомври 2011 г., Комисията е имала заседание за разглеждане на Реформата на общата политика в областта на рибарството и позицията на Република България.

Напредъкът на изпълнението на Програмата е наблюдаван и от Централното координационно звено към Министерски съвет, представители на което са членове на Комитета за наблюдение.

От тези структури са отправени препоръки за облекчаване на процеса на кандидатстване, с цел засилване интереса на бизнеса, по-пълноценното използване на средствата от техническата помощ на ОПРСР, за привличане на външна експертиза в подкрепа на УО за Програмата, особено по отношение на оценката на икономическата жизнеспособност на инвестиционните проектни предложения.

Мониторинг на равнище проект

Мониторингът и контролът на изпълнението на договорите се извършва съгласно разработените процедури от отдел „Технически инспекторат“ в Дирекция „Европейски фонд за рибарство“ към УО и отдел „Технически инспекторат“ към Държавен фонд земеделие – Разплащателна агенция (ДФЗ-РА). През 2011 г. са извършени 52 проверки от УО, от които 13 междинни и 4 последващи проверки на приключили проекти.

3.6 Появили се значителни проблеми и предприети мерки за разрешаването им

През 2011 г. както и в предходните години един от основните проблеми в изпълнението на Оперативната програма е недостатъчният брой проекти, който води до значително изоставане в договарянето и разплащането на средствата по Програмата. Една част от причините за слабия интерес към част от мерките на Оперативната програма са специфични и са резюмирани в Раздел 3.2., друга част са общи и са свързани с административните трудности за кандидатстване и изпълнение на проекти. Продължават и проблемите с качеството на представените проектни предложения, описани подробно в предходния Годишен доклад, което води до отхвърляне на част от представяните проекти или до забавяне на тяхната оценка.

За стимулиране и облекчаване на кандидатстването през 2011 г. са направени промени в нормативната база.

Със Заповед № РД 09-699 от 19.08.2011 г. на Министъра на земеделието и храните е създадена работна група, която да извърши преглед на нормативната уредба, свързана с Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007-2013 г. В нейния състав са включени и представители от сектор „Рибарство“, чийто писмени предложения за изменение в нормативната рамка са отразени при извършения преглед и анализ на подзаконовите нормативни актове.

По Приоритетна ос 1 беше изменена беше Наредба 21/2009 за мярка 1.1., като се премахнаха ограничения за кандидатстване, които не са свързани с целите на мярката. С цел улеснение на кандидатите по мярка 1.1., УО издаде указание за определяне на цените за скраб и отпадъци, произтичащи от скрабирането на риболовните кораби. С цел оптимизиране сроковете на изплащане на финансовата помощ от страна на Разплащателна агенция, справката от системата за наблюдение на риболовните кораби се изисква от отдел в Управляващия орган в процеса на обработка на заявлението за кандидатстване, и се предоставя на Разплащателна агенция. Подготвените промени по мерки 1.1. и 1.2. осигуряват възможност за едновременно кандидатстване на корабосъбствениците за компенсиране по мерките, с което се разширява кръга на допустимите кандидати по мярката чрез премахване на съществуващите забранителни и ограничителни текстове в наредбата.

По Приоритетна ос 2 вследствие направените констатации и с цел елиминиране на риска от подпомагане на проекти, водещи до свръхпроизводство в сектора, Управляващият орган въведе изискването да се представя Разрешително за водовземане и/или за ползване на воден обект, като задължително изискуем документ, придружаващ Заявлението за кандидатстване за инвестиционни проекти по мярка 2.1., както и е прието изискването да се издава заповед на Изпълнителния директор на ИАРА за обявяване на свръхпроизводство от даден вид аквакултура, с цел елиминиране на риска от подпомагане на проекти, след реализацията на които предлагането значително би превишило търсенето. Въпреки това, през отчетния период не беше изцяло изпълнена препоръката за създаване на система за наблюдение на пазарните цени на продуктите от аквакултурата и оценяване на пазарните тенденции, което предстои да се направи през 2012 г. чрез проект по Техническата помощ.

По Приоритетна ос 4 в Наредба 15/2010 г. са прецизираны и добавени нови текстове, с цел унифицираното ѝ прилагане и създаване на сигурност на кандидатите по отношение на условията, които ще се прилагат към тях. Промените отразяват забележки и препоръки по отношение на оптимизиране на процеса на прилагане на Приоритетна ос 4, отправени от МИРГ. Ревизирани бяха и изготвените от местните инициативни рибарски групи указания към бенефициентите, как се прилагат отделните мерки от тези стратегии. Изготвена е, съвместно с Междинното звено и Сертифицирация орган, опростена процедура за предоставяне и отчитане на текущите разходи на МИРГ.

През 2011 г. са направени промени в нормативната база и в отговор на препоръки на одитиращия орган. Във връзка с констатации и препоръки на ИА ОСЕС в Одитен доклад от 22 декември 2011 г., УО е издал указания за частните бенефициенти по ОПРСР да прилагат разпоредбите на ЗОП/НВМОП при строителство, когато публичното финансиране е над 50%. На бенефициентите е представен и образец на писмо за искане на справка дали кандидатът следва да прилага ЗОП/НВМОП. За да се преустанови използването на различна методика за оценка на получените оферти, УО е утвърдил Насоки за оценка на съпоставими оферти за доставка на стоки и услуги, чиято стойност превишава левовата равностойност на 15 000 евро, при кандидатстване по мерки от ОПРСР. УО е ревизирал текстовете, касаещи нерелевантните застрахователни рискове в наредбите по мерки 1.3. , 2.1, 2.6 и 4.1A.

С цел унифициране на подхода при изпълнение на предвидените общи изисквания за информация и публичност в договорите за безвъзмездна финансова помощ, УО е утвърдил Указания за отговорностите на бенефициентите при изпълнение на дейности, свързани с обучения и публични събития. Включено е, също така, ново Приложение № 4 към образците на договори, което съдържа всички изисквания за информация и публичност към бенефициентите.

Друг проблем, който влияе негативно на усвояването на средствата, е забавянето на изпълнението на договорените проекти, поради трудности на бенефициентите в намирането на външно финансиране. Очаква се достъпът до външно финансиране съществено да се облекчи, в резултат на прилагането на Гаранционната програма, финансирана по мярка 2.7, която започна да се предлагат в края на 2011 г.

По оценка на Националните структури, наблюдаващи изпълнението на програмите по Европейските фондове в България и на Комитета за наблюдение на Оперативната програма направените през 2011 г. от УО промени в нормативната база не са били достатъчни, за да се гарантира съществен напредък в усвояването на средствата на Оперативната програма. По тяхна препоръка е разработен План за действие за 2012 г., който включва активизиране на информационните мерки, бърза промяна в нормативната база и укрепване на капацитета на УО. Промените⁹ включват общи за наредбите изменения, насочени към улесняване процеса на кандидатстване за финансиране от Програмата, като: съкращаване на сроковете за одобрение и изплащане на проекти; промени в размера на подпомагането, повишаване размера на авансовото плащане; унифициране на конкретните задължителни изисквания към кандидатите по ОПРСР и др.

⁹ Към момента на изготвяне на доклада са приети нови наредби по мерки 1.1. и 2.1.

3.7 Препоръки на Комисията след годишния преглед на Оперативната програма

След годишния преглед на Оперативната програма са направени следните препоръки:

1. Създаване на работна група към Комитета за наблюдение и преглед на нормативната база за прилагане на мерките по Оперативната програма.

Работната група е създадена през м. август 2011 г., но сроковете не са спазени. Подготвен е пакет от промени в съществуващите наредби или са разработени нови наредби по общо 12 мерки, които към 31.12.2011 г. са в процедура на съгласуване по надлежния ред от МЗХ. През 2011 г. са приети промени на наредбите по мерки 1.1, 2.2. и Наредба 15/2010 по Приоритетна ос 4 (по-подробно описание е дадено в Раздел 3.6). Важно е да се отбележи, че в промените е предвидено да се увеличи размерът на авансовото плащане по проектите до 40% и да се съкрати срокът за оценка на проектите до два месеца. В края на 2011 г. е започната подготовката за ревизиране на наредбите по Приоритетна ос 3.

2. Да се осигурява пряка техническа помощ на потенциалните бенефициенти по Оперативната програма за подготовка на проектни предложения, създаване на бюро или информационен център.

В отговор на препоръка на ЕК за създаване на звена за помощ (help desk), на 14 декември 2011 г. е открит и започна да функционира създаденият информационен център в гр. София в сградата на ИАРА. Функциите му са за предоставяне на информация, консултиране на потенциални бенефициенти и прием на заявления за кандидатстване. Ангажираните с работа в информационния център експерти ще имат за задача да издирват потенциални бенефициенти, активно да организират срещи, да разясняват начините обясняват как и кога може да се кандидатства за финансова помощ, ще консултират процеса по разработване на едно проектно предложение. Това се очаква да допринесе за подобряване на качеството на регистрираните проекти и намаляване на броя на отхвърлените такива.

3. Подобряване на управлението на Програмата и укрепване на капацитета на Управляващия орган чрез възлагане на функции от УО на външни изпълнители, при запазване на пълната отговорност на УО.

Към края на 2011 г. тази препоръка е в процес на изпълнение. През 2012 г. УО планира да възлага на външни подизпълнители дейности по оценка на проектни предложения и разработване на програмни документи, становища, анализи и оценки. Чрез проект по Техническата помощ се планира през 2012 г. да се изгради система за наблюдение на пазарните цени на продуктите от аквакултурата и оценяване на пазарните тенденции.

4. Ускоряване на прегледа и промяната на нормативната база за прилагане на мерките, с цел облекчаване на процедурите за кандидатстване, като усилията да се насочат към мерките с най-голям бюджет и потенциален интерес (мерки 1.1., 2.1. и 3.3.) от страна на бенефициентите. Препоръчва се този процес да приключи в най-кратки срокове.

В края на 2011 г. тази препоръка е в процес на изпълнение. Управляващият орган е подготвил промяната и е съгласувал наредбите по мерки 1.1., 2.1¹⁰. и 3.3, заедно с

пакета от другите промени. В ход е актуализацията на Правилника за работа на УО на ОПРСР, насочена към ускоряване процеса на оценка и одобрение на проектите.

3.8 Повторно платена или повторно използвана помош

Към края на 2011 г. не са регистрирани случаи на анулиране и повторно използване на помош, поради обстоятелства, определени от член 56 и член 96, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1198/2006.

3.9 Значителна промяна по смисъла на чл. 56 от Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета

Към края на 2011 г. не са регистрирани случаи на значителна промяна по смисъла на 56 от Регламент (ЕО) № 1198/2006.

3.10 Промени в контекста и общите условия за изпълнението на Оперативната програма

Към края на 2011 г. няма значителни промени в контекста за изпълнението на Оперативната програма. Макроикономическата среда продължа да влияе негативно върху интереса за подпомагане на по ОПРСР. През 2011 г., по данни на Националния статистически институт БВП отбелязва растеж от 1.7%, но през последните две тримесечия на годината растежът се забавя. За трета поредна година продължава спадът на инвестициите, като през 2011 г., в сравнение с 2010 г., инвестициите са спаднали с 9.7%. През 2011 г. е регистриран и спад на потреблението с 0.6%.

През годината няма съществени промени в националното законодателство за сектора.

4. Използване на техническата помош

През 2011 г. са сключени 10 договора по Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“, с обща стойност на публичните разходи 251 140 евро, от които 188 355 евро ЕФР. Изплатените средства възлизат на 268 696 евро, от които 201 522 евро от ЕФР.

Средствата по техническата помош са използвани за следните дейности:

- Провеждане на междинна оценка на Оперативната програма;
- Допълнителни възнаграждения за персонала на УО, Междинното звено на УО, Сертифициращия орган и Одитния орган.

5. Информация и популяризиране

Проведените мерки за информация и публичност през 2011 г. са в съответствие с двугодишния Комуникационния план на ОПРСР за периода 2010–2011 г., изготвен на базата на разработената Комуникационна стратегия, приета през 2008 г.

През 2011 г. УО продължава да провежда информационна кампания за мерките на Оперативната програма, насочени към потенциални кандидати и заинтересовани групи от рибарския сектор. Общо проведените информационни и публични събития през 2011 г. са тринаесет, а участниците в тях са 640 (Таблица 13).

Основна форма са информационните срещи, като до края на 2011 г. са проведени 6 информационни срещи в общините Козлодуй, Оряхово, Лом, Никопол, Белене и

Свищов. На тях е представен реда и условията за кандидатстване по новите колективни мерки по Приоритетна ос 3 и по мерките по Приоритетна ос 2. На тези информационни срещи, организирани от УО са провеждани и практически обучения за попълване на заявление за кандидатстване и изготвяне на инвестиционно намерение. Удовлетвореността на участниците от предоставяната информация е 95%.

Таблица 13 Индикатори на Комуникационния план

Индикатор	2008	2009	2010	2011	Общо 2008-2011
1. Комуникационни мерки					
1.1 Общ брой публикации/изльзвания в медиите	42	113	415	308	878
1.2 Брой изнесени публични презентации	8	22	18	11	59
1.3 Брой инициирани публикации/изльзвания, вкл.платени	7	20	71/30	18	75
1.4 Брой организирани интервюта	6	5	68	21	100
1.5 Брой организирани публични събития	4	28	13	11	56
2. Печатни материали					
2.1 Брой изработени печатни материали	0	3 000	13 000	2 000	18 000
2.2 Брой разпространени печатни материали	0	2 000	2 500	2 000	6 500
3. Аудио-визуални материали					
3.1 Брой изработени аудио-визуални материали	0	1	0	2	3
3.2 Брой изльзвания на аудио-визуалните материали	0	20	-	-	20
3.3 Брой изработени аудио-визуални материали	0	500		1	501
3.4 Броя разпространени носители с аудио-визуални материали	0	350	-	100	450
4. Промоционални материали					
4.1. Брой изработени промоционални материали	500	200	0	0	700
5. Събития (форуми, конференции, инфо дни, пресконференции)					
5.1 Брой събития ¹	4	28	13	11	56
5.2 Брой поканени/присъствали	247	1 160	780	640	2 827
5.3 Степен на удовлетвореност на присъствалите	88%	90%	95%	95%	92%
5.4 Брой поканени/присъствали медии	114	-	58	39	211
5.5 Брой последвали публикации/изльзвания	121	93	62	53	329
6. Обучения и семинари с обучителен характер					
6.1 Брой обучения и семинари с обучителен характер в страната ¹	-	6	1	0	7
6.2 Брой обучения и семинари с обучителен характер в чужбина	-	2	-	-	2
6.3 Брой обучени	-	50	26	-	76
6.4 Степен на удовлетвореност на обучените (средна стойност в %)		90%	98%	-	94%
7. Писма, официални документи, справки и доклади					
7.1 Брой писма, официални документи, писмена информация, справки, доклади и др.	27	250	768	787	1 832
7.2 Брой работни срещи, официални посещения и др.	11	34	57	69	171
8. Разходи					
8.1 Разплатен (усвоен) бюджет за комуникации (евро) ²	-	148 000	13 498	2 045	163 543

Забележки: (1) Не включва обучения и семинари с обучителен характер; (2) Всички комуникационни дейности са финансираны от бюджета на ИАРА.

Принос за промоцията на ОПРСР имат и териториалните структури на ИАРА, които провеждат срещи в целевите територии, отговарят на въпроси на бенефициенти и приемат заявления за кандидатстване; поддържат контакти с общините и рибарските сдружения. Отпечатаните през 2010 г. брошури с условията и реда за кандидатстване по мерките от ОПРСР, както и всички други печатни информационни материали се разпространяват и в териториалните структури на ИАРА, както и при провеждане на информационни дни и срещи на експертите на УО с потенциални бенефициенти и бенефициенти на ОПРСР.

Продължава и добрата практика за сътрудничеството с експерти и научни организации при провеждането на част от информационните срещи. Такава е срещата, организирана с Института по рибарство в гр. Пловдив за представяне на мерки по Ос 2 на Програмата.

За провеждане на информационната кампания УО сътрудничи и с браншови организации от сектора. Представители на УО са посетили и направили презентации на ОПРСР на 4 срещи и събития, организирани от асоциациите на бизнеса и НПО, в това число с Националната асоциация на рибопроизводителите, Асоциацията на дунавските общини, Асоциацията на производителите на рибни продукти БГ ФИШ и Сдружение „Черноморски изгрев“. Доброто сътрудничество с организацията от рибарския сектор намира израз и в популяризирането на мерките на Програмата и нейния напредък на Интернет страниците на браншовите асоциации.

За по-широкото популяризиране на постигнатите резултати и напредъка на ОПРСР допринесе и участието на УО в изложението „Европа за нас“ на Българския икономически форум в гр. София, където са представени и примери на добри практики от изпълнени проекти, както и участието на УО в срещата с депутати от Комисията по рибно стопанство на Европейския парламент в гр. София.

За повишаване на информираността на потенциалните бенефициенти през 2011 г. са разработени и разпространени 2 000 информационни материали, в това число брошури за петте признати Местни инициативни рибарски групи по приоритетна ос 4 „Устойчиво развитие на рибарските области“. През 2011 г. бе заснет и документален филм за рибарските групи в България, озаглавен „Когато мечтите станат реалност“. Принос за промоцията на ОПРСР имат и информационните кампании, които трите признати МИРГ проведоха през 2011 г.

Официалната Интернет страница на Програмата (<http://oprsr.government.bg>) е другият основен източник на информация за потенциалните бенефициенти, относно възможностите за подпомагане и за осигуряване на публичност на приноса на ЕС за финансиране на ОПРСР. На нея за всяка мярка от Програмата е дадено подробно резюме на целите, допустимите дейности и кандидатите. Освен това са публикувани наредбите за прилагане на мерките и съобщенията за отваряне на мярката за кандидатстване, всички формуляри за кандидатстване и разплащане. Даден е и списък с контактите на експертите от УО на централно и регионално ниво.

На Интернет страницата на ОПРСР УО публикува и редовно актуализира списъка на одобрените проекти и публикува резюмета на всички проекти.

Интернет страницата на ОПРСР е с добра посещаемост през 2011 г. От началото до края на разглеждания период има регистрирани 36 563 посещения на сайта. От

посетителите на сайта, близо 40% са нови посетители. Общият брой на разгледаните страници е 112 346, а средната продължителност на престой в сайта е 4 минути.

В отговор на проблема с малкия брой кандидати по Оперативната програма и по препоръка на Комитета за наблюдение, в края на 2011 г. бе открит първият Информационен център за бенефициенти по ОПРСР в гр. София, в сградата на ИАРА. Създаването на информационно звено за подобряване на контактите с експертите на УО и директното консултиране на бенефициентите е още една мярка за повишаване на информираността за Програмата и за постигане на целите ѝ (виж също Раздел 3.7).

Информация за важните новини, събития и резултати, свързани с изпълнението на ОПРСР през 2011 г. е предоставяна регулярно на средствата за масово осведомяване. В резултат на това, през 2011 г. общият брой на публикациите/излъчванията в медиите са 308, от които 21 са излъчените интервюта. Продължаващото силното медийно присъствие през годината даде възможност за по-добрата познаваемост на Оперативната програма и допринесе за повишаване информираността на потенциалните бенефициенти и обществеността за възможностите за ОПРСР и приноса ЕФР.

6. Информация за съответствието с правото на ЕС

През 2011 г. няма регистрирани проблеми за съответствие на прилаганите мерки и подпомаганите проекти с правото на ЕС. В приетите Наредби за прилагане на мерките по Оперативната програма са отчетени всички принципи и разпоредби на законодателството на ЕС.

7. Допълване с други инструменти

През 2011 г. се стриктно се спазват изискванията за демаркация на интервенциите по Европейския фонд за рибарство с тези по Структурните фондове и Кохезионния фонд и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. При оценката на проектите се извършва проверка за липса на дублиращо финансиране по останалите Програми, финансиирани от ЕС.

Съгласуването с другите инструменти на ЕС се извършва с помощта на дейностите на Централното координационно звено към МС, което наблюдава и координира изпълнението на високи програми, финансиране от ЕС.

Голяма част от одобрените проекти по Приоритетна ос 2 се изпълняват в селски райони, с което интервенциите по Оперативната програма допълват политиката за развитие на селските райони и интервенциите по Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Териториите на признатите и потенциалните МИРГ също попадат в селски райони, което ще допринесе за допълване на политиките. Проектите по Приоритетна ос 2 са в синергия с политиките за повишаване на конкурентноспособността на бизнеса, подпомагана от Европейския фонд за регионално развитие.